

vestlandsindeks

KVARTALSVIS FORVENTNINGSINDEKS FOR VESTLANDSK NÆRINGS LIV

Vestlandsbedriftene melder om lavere aktivitet

- Lavere investeringsvekst kommende halvår
- Oljerelaterte bedrifter planlegger å endre forretningsmodell

Fakta om Vestlandsindeksen

Vestlandsindeksen er en kvartalsvis temperaturmåler for næringslivet på Vestlandet utarbeidet av Sparebanken Vest i samarbeid med Respons Analyse, og ble første gang presentert februar 2012. Dette er den 33. utgaven av Vestlandsindeksen, og undersøkelsen ble gjennomført blant 700 bedrifter i perioden 29. januar–17. februar 2020.

Bedriftene er tilfeldig utvalgt med to eller flere ansatte, fordelt på 200 bedrifter i Rogaland, Vestland Sør¹ og Møre og Romsdal og 100 i Vestland Nord². Respondentene blir spurt om viktige indikatorer som blant annet etterspørsel, sysselsetting, investering

og markedsutsikter de tre foregående månedene og hvordan de forventer at utviklingen skal bli neste halvår. Vestlandsindeksen kan være mellom 0 og 100. Et tall over 50 indikerer at bedriftene har et positivt syn på den økonomiske situasjonen og utviklingen, mens et tall under 50 indikerer pessimisme. For første kvartal 2020 viser Vestlandsindeksen en resultatindeks på 60,0 og en forventningsindeks på 64,8. Resultatindeksen viser bedriftenes opplevelse av markedsituasjonen de siste tre måneder mens forventningsindeksen viser bedriftenes forventninger til markedsituasjonen de neste seks måneder. Tilsvarende tall for første kvartal 2019 var 62,5 og 68,5.

Svakere vestlandsøkonomi

Vestlandsindeksen 1/2020 viser at signalene fra tidligere vestlandsindekser om en noe lavere veksttakt i vestlandsøkonomien har realisert seg. Bedriftene melder om svakere utvikling de tre siste måneder. Resultatindeksen står i 60,0 etter et fall på 2,3 poeng fra forrige kvartal. Resultatindeksen har ikke vært lavere siden 2016. Forventningsindeksen stiger 1,1 poeng fra forrige kvartal og ender på 64,8 i inneværende kvartal. Den er fortsatt under sitt historiske gjennomsnitt og signifikant lavere enn ved første kvartal 2019, hvilket tyder på at veksttoppen er nådd for denne gang.

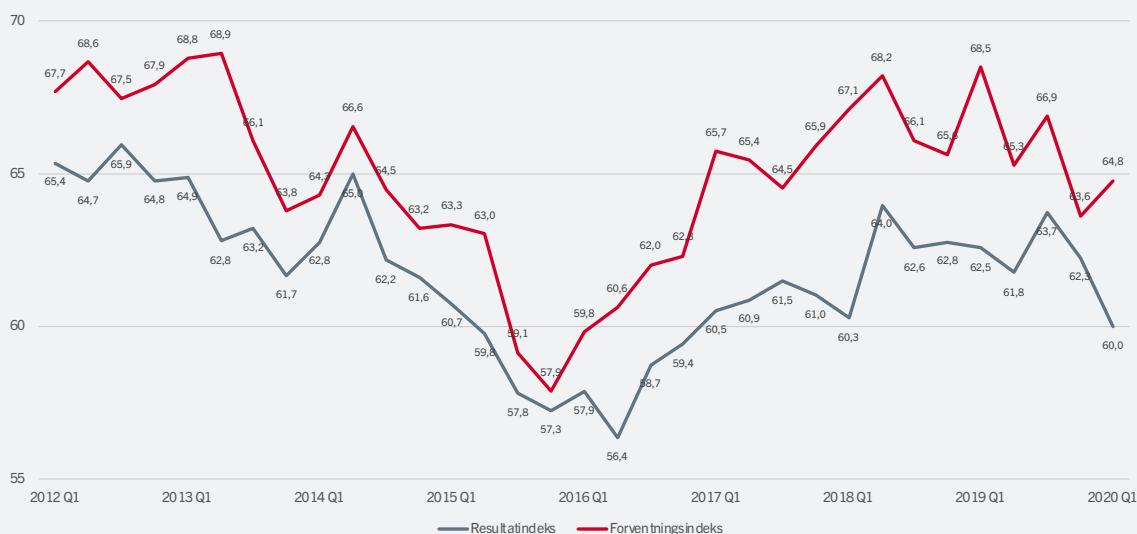
Bedrifter med høy andel av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet melder om sterkest svekkelse, men er fortsatt mer tilfreds enn øvrige

både med de siste tre måneder, og utsiktene for de kommende seks måneder. Det forventes lavere investeringstakt de neste seks måneder enn hva som var tilfellet ved forrige kvartal. Særlig olje- og gassrelatert virksomhet melder om lavere forventninger til nye investeringer.

Majoriteten av vestlandsbedriftene forventer å gjøre tiltak for å tilpasse seg endringer som vil følge av Norges klimamål. Det fremste tiltaket er å stille krav til leverandører. Bedriftene tror næringene «havbruk og fiske», «olje og gass» og «vann-, bølge- og vindkraft» vil bli de tre viktigste for Vestlandet om 30 år.

¹ Fra nå av vil gamle Hordaland fylke bli benevnt som Vestland Sør i Vestlandsindeksen ² Fra nå av vil gamle Sogn og Fjordane bli benevnt som Vestland Nord i Vestlandsindeksen

Resultat- og forventningsindeks

Resultat- og forventningsindeksen

Resultatindeksen viser hvordan bedriftene på Vestlandet har opplevd den økonomiske situasjonen de siste tre måneder. I Vestlandsindeksen 1/2020 går resultatindeksen tilbake fra 62,3 forrige kvartal til 60,0 inneværende kvartal. Resultatindeksen har ikke vært lavere siden 2016 og kun i 3. kvartal 2014 har vi sett en større kvartalsvis tilbakegang. Dette indikerer en svakere vestlandsøkonomi, og en økonomisk situasjon som samsvarer mer med vekstutfordringene vi ser hos flere av Vestlandets internasjonale handelspartnere.

Nedgangen i resultatindeksen er bred. Alle regioner er ned, det samme gjelder bransjer og økonomiske enkeltindikatorer. Særlig bransjen «bygge- og anleggsvirksomhet» gjør det svakt, og er nå 6 poeng under sitt historiske gjennomsnitt. Bransjen har kun vært lavere i 2. kvartal 2016. Rogaland er den eneste regionen som er over sitt historiske gjennomsnitt, mens Vestland Nord aldri har vært lavere. Samtlige økonomiske enkeltindikatorer er under sine historiske gjennomsnitt, men særlig etterspørsel har vært svak de foregående tre måneder.

Forventningsindeksen viser hvilke forventninger vestlandsbedriftene har for den økonomiske situasjonen de neste seks måneder. I Vestlandsindeksen 1/2020 stiger forventningsindeksen etter forrige kvartals nedgang, til 64,8 fra 63,6. Forventningsindeksen er fortsatt under sitt historiske gjennomsnitt. Bedriftene har tidligere i Vestlandsindeksen hatt størst forventninger i første halvår, og særlig i 1. kvartal. Justerer vi for denne sesongeffekten, er forventningsindeksen omtrent uendret fra forrige kvartal.

Oppgangen i forventningsindeksen er bred på bransjenivå. Kun bransjen «jordbruk, skogbruk og fiske» har lavere forventninger til de kommende seks måneder enn hva de hadde ved forrige Vestlandsindeks. Mye av denne bransjens nedgang kan tilskrives sesongeffekter. Blant enkeltindikatorer forventes det lavere vekst i investeringer enn hva som var tilfellet forrige kvartal. Det forventes høyere vekst i etterspørsel, lønnsomhet og sysselsetting.

Forventningsindeks etter andel av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet

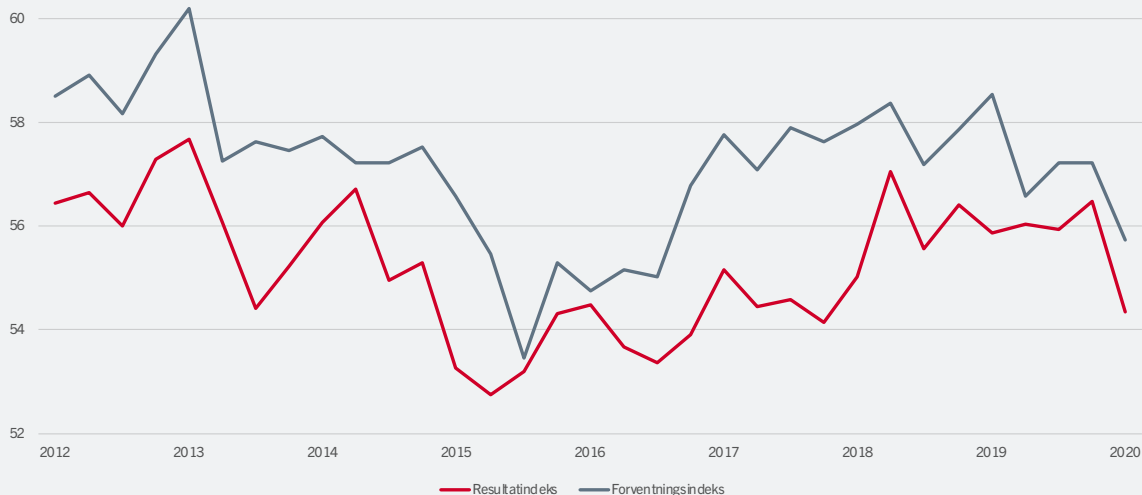

Bedrifter med høy grad av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet har de siste kvartalene vært svært positive, både hva gjelder resultat og forventning. Dette kvartalet er disse bedriftene mer negative. Forventningsindeksen faller for bedrifter med over 50 % av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet, mens den stiger for øvrige. I resultatindeksen ser de olje- og gasstilknyttede en tilbakegang på linje med resten. Bedrifter med

nær tilknytning til olje- og gassnæringen er fortsatt mer tilfreds med de foregående tre måneder, og de kommende seks måneder, enn bedrifter uten olje- og gassrelatert omsetning, men differansen er nå mindre. Resultatindeksen er 66,6 for bedrifter med over 50 % av omsetningen tilknyttet olje og gassrelatert virksomhet, mens den er 60,0 totalt. Forventningsindeksen er tilsvarende 68,8 og 64,8.

Fallende investeringer

Resultat- og forventningsindeks for investeringer

I resultatindeksen faller investeringer fra 56,5 i forrige kvartal til 54,4 i inneværende kvartal. Bedriftene melder tilsvarende investeringstakt de siste tre måneder til hva de meldte gjennom 2017. Også forventningsindeksen for investeringer faller, fra 57,2 til 55,7, og har ikke vært lavere siden 2016. Særlig bedrifter med over 50 % av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet forventer lavere investeringer enn hva de gjorde forrige kvartal. Deres forventningsindeks for investeringer faller 9,8 poeng.

Mens forventningene til etterspørsel, lønnsomhet og sysselsetting stiger, faller forventningene til investeringer. Et fall i investeringer, som eneste enkeltindikator,

kan kanskje delvis forklares av høyere usikkerhet i rammevilkår og rask teknologisk utvikling. Totalt 7 % av bedriftene i undersøkelsen utsetter planlagte investeringer for å tilpasse seg endringer som følge av Norges klimamål og tilhørende klimapolitikk. Andelen er større blant bedrifter med omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet. Blant bedriftene som utsetter investeringer oppgir 48 % at det skyldes høy usikkerhet i rammevilkår. Videre oppgir 24 % at de utsetter investeringer fordi dagens teknologi raskt vil bli utdatert. En annen plausibel forklaring kan være høyere internasjonal usikkerhet enn tidligere, og fremdeles svak utvikling for europeisk industri.

Forventningsindeks for investeringer etter andel av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet

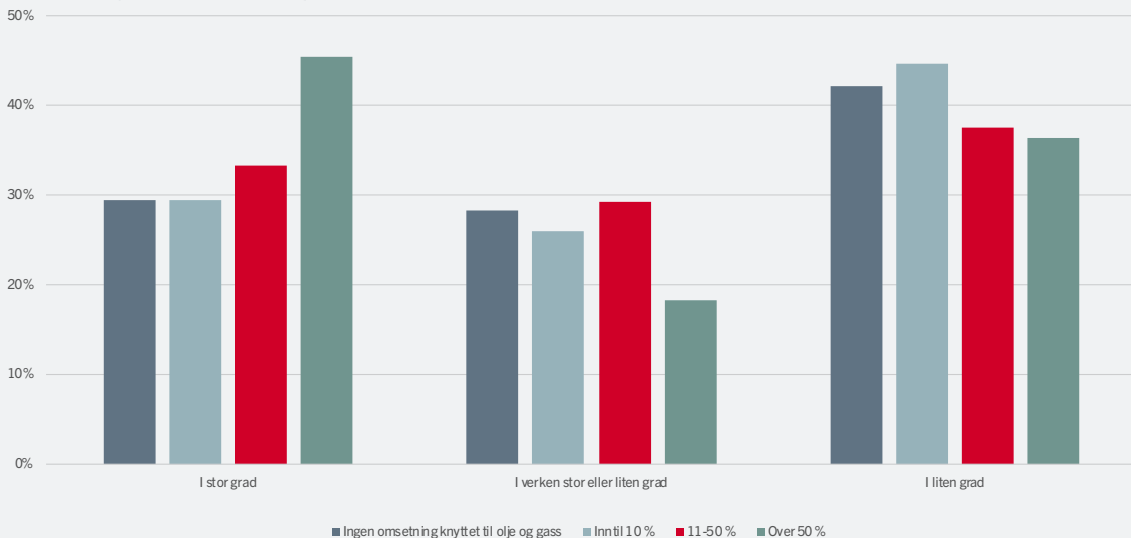

Norges klimamål

Norge har lovfestede klimamål som forplikter oss å kutte Co2-utslipp innen 2030 og 2050 med henholdsvis 40 % og 80-95 % sammenlignet med referanseåret 1990. 30 % av vestlandsbedriftene tror Norge i stor grad vil være i stand til å nå dette målet. Blant bedrifter med over 50 % omsetning knyttet til

olje- og gassrelatert virksomhet er andelen 45 %. Videre tror 41 % av bedriftene i liten grad at landet vil nå målet. 16 % av vestlandsbedriftene oppgir at de gjennomfører målinger eller fører regnskap over bedriftens påvirkning på miljøet, mens 4 % har konkrete planer om å starte med dette i nær fremtid.

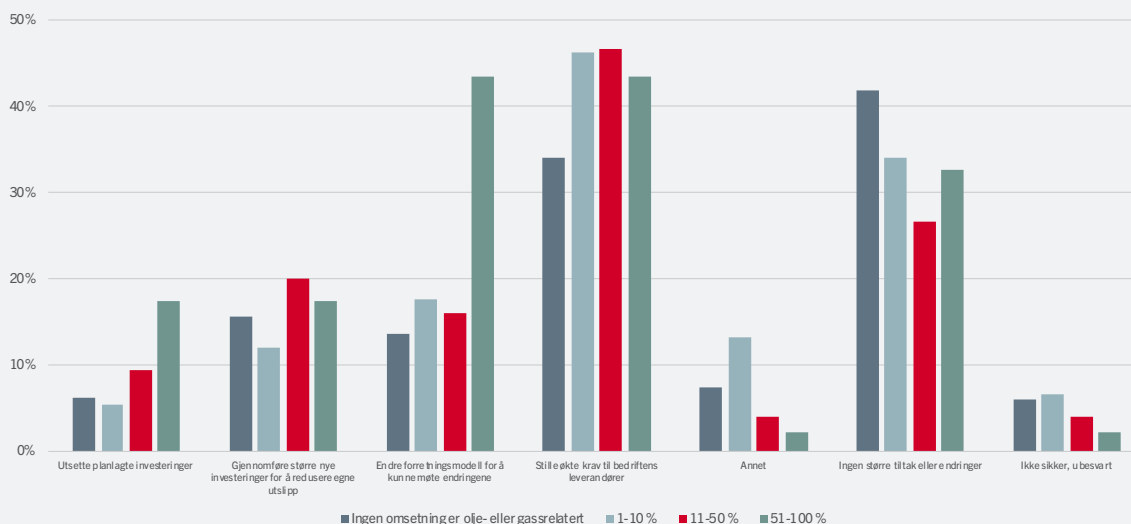
I hvilken grad tror du Norge vil være i stand til å nå sine klimamål?

Majoriteten av bedriftene forventer å gjøre tiltak for å tilpasse seg endringer som følger av Norges klimamål. Blant tiltakene forventer 38 % av bedriftene å stille økte krav til leverandører. Dette kan igjen føre til at bedrifter må gjøre ytterligere endringer som følge av nye krav fra kunder. Videre vil vestlandsbedriftene endre forretningsmodell og investere for å redusere utslipp. Særlig blant bedrifter med over 50 % omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet

forventes det å endre forretningsmodellen. Bedriftene med høy omsetning tilknyttet olje- og gassrelatert virksomhet forventer i større grad å gjøre tiltak knyttet til landets oppnåelse av klimamål enn bedrifter uten olje- og gassrelatert virksomhet. Det ser således ut til at bedriftene tar hensyn til at olje- og gassutvinning i større grad enn andre næringer kan bli påvirket av det grønne skiftet.

Forventer din bedrift å måtte gjøre noen av følgende tiltak for å tilpasse seg endringer som følge av Norges klimamål?

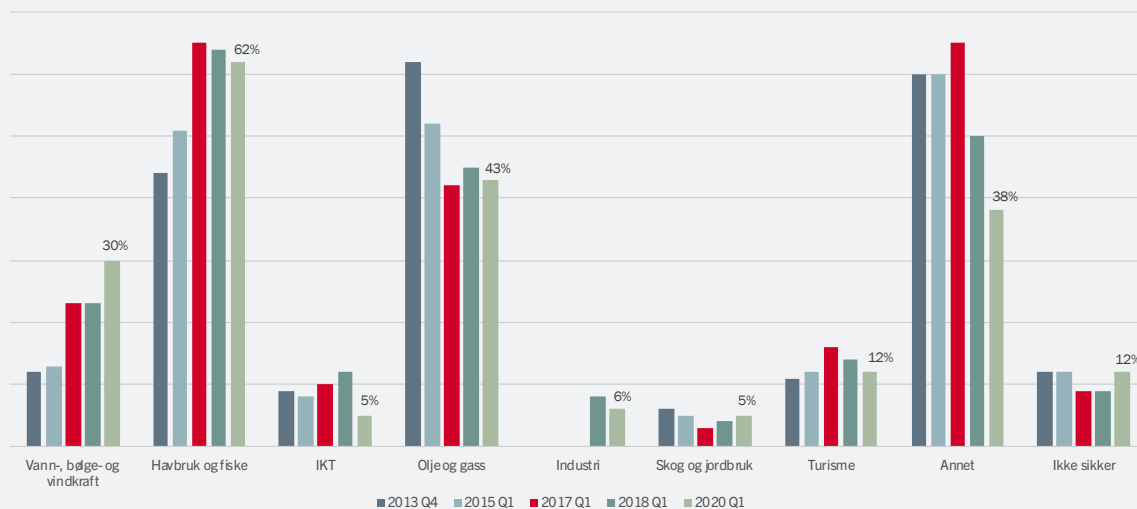
Vestlandet om 30 år

I Vestlandsindeksen 1/2020 har vi spurt vestlandsbedriftene hvilke tre næringer de mener vil være viktigst for Vestlandet om 30 år. 43 % mener «olje og gass» fremdeles vil være blant Vestlandets viktigste næringer også om 30 år. Dette er på nivå med 2017 og 2018, men en nedgang på 19 prosentpoeng fra fjerde kvartal 2013. Nedgangen fra 2013 kan i stor grad tilskrives oljeprisfallet i 2014 og 2015. «Havbruk og fiske» er næringen flest vestlandsbedrifter tror vil være blant de tre viktigste om 30 år, på linje med 2017 og 2018. Andelen er 62 %. «Vann-, bølge- og vindkraft» er næringen som opplever størst fremgang fra 2018. 30 % tror denne næringen vil være blant de tre viktigste om 30 år, en oppgang på

7 prosentpoeng fra 2018. Videre tror 12 % at turisme vil være blant de tre viktigste. Vestlandsbedriftene tror gjennomgående at naturressurser vil være viktig for Vestlandet også i fremtiden.

Vestlandsbedriftene har også svart på hvilke områder de mener myndighetene bør prioritere for å fremme verdiskaping og arbeidsplasser på Vestlandet de neste 30 årene. Flest vestlandsbedrifter mener områdene «akademia, forskning og utvikling» og «samferdsel og boligbygging» er hensiktsmessig å prioritere. Videre følger klima og miljø, digitalisering og reduksjon av skatter og avgifter.

Hvilke tre næringer tror du blir de viktigste næringene for Vestlandet om 30 år?

«Annet» inneholder næringer med under 5 % oppslutning.

vestlandsindeks.no

